

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ 2014
ΓΕΜΙΚΟ ΧΗΜΕΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ

1. ΟΡΑΜΑ, ΑΠΟΣΤΟΛΗ, ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ, ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ

Το ΓΧΚ είναι ο κατεξοχήν αρμόδιος κρατικός φορέας του χημικού, βιολογικού/ μικροβιολογικού, τοξικολογικού και ραδιολογικού εργαστηριακού ελέγχου και λειτουργεί ως εθνικό κέντρο ελέγχου των τροφίμων, νερών, περιβάλλοντος, φαρμάκων, καλλυντικών και άλλων καταναλωτικών αγαθών, ναρκωτικών και άλλων αστυνομικών τεκμηρίων. Είναι επίσης, Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς σε πολλούς τομείς της ασφάλειας τροφίμων.

Το **Όραμα** του είναι: «Η Συμβολή στη βελτίωση της Ποιότητας ζωής με την παροχή αξιόπιστων και υψηλού επιπέδου υπηρεσιών και η συνεχής ανάπτυξη και αριστεία», και η **Αποστολή** του:

«Η παροχή προς τις Αρχές και τους πολίτες υπηρεσιών υψηλής ποιότητας και ανεξάρτητων γνωμοδοτήσεων, μέσω καινοτόμων διαδικασιών διοίκησης και τεχνολογιών με τελικό σκοπό την:

1. Προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος με κύριο στόχο την πρόληψη.
2. Προστασία της ασφάλειας του πολίτη και των συμφερόντων των καταναλωτών.
3. Επιστημονική υποστήριξη των δικαστικών, αστυνομικών και λοιπών κρατικών αρχών.
4. Κοινωνικοοικονομική ανάπτυξη μέσω των προγραμμάτων ελέγχου, αλλά και της επιστημονικής καθοδήγησης Αρμόδιων Υπηρεσιών π.χ. Τελωνείων, Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού.
5. Συμβολή προς τη διαμόρφωση Πολιτικών και Νομοθεσιών.
6. Εκπόνηση εφαρμοσμένης έρευνας με στόχο την αξιοποίηση εθνικών και κοινοτικών πόρων για σκοπούς επιστημονικής ανάπτυξης και επίλυσης ή πρόληψης επί μέρους προβλημάτων.
7. Συνεχή ανάπτυξη υποδομής και εμπειρογνωμοσύνης για αντιμετώπιση αναδυόμενων κινδύνων και κρίσεων.
8. Παροχή επιστημονικής στήριξης σε Επιτροπές/ Συμβούλια σε Ευρωπαϊκό και Εθνικό επίπεδο μέσω της εμπειρογνωμοσύνης και τεχνογνωσίας.

Κατά την εκτέλεση του έργου του το ΓΧΚ καλύπτει ένα ευρύ φάσμα προϊόντων και αγαθών:

- Τρόφιμα και υλικά σε επαφή με τρόφιμα
- Νερά (πόσιμα και υδάτινοι πόροι)
- Απόβλητα
- Περιβαλλοντικά δείγματα
- Αστυνομικά τεκμήρια
- Παιδικά παιχνίδια
- Φάρμακα, Καλλυντικά και άλλα καταναλωτικά προϊόντα
- Δείγματα Βιοπαρακολούθησης

Οι δραστηριότητες του ΓΧΚ διέπονται από τις αρχές της επιστημονικής αριστείας, ανεξαρτησίας, ακεραιότητας, μη σύγκρουσης συμφερόντων, διαφάνειας και πρόδρασης, που διασφαλίζουν την εκπλήρωση απαιτήσεων του Νόμου της Δημόσιας Υπηρεσίας, καθώς επίσης και την ικανοποίηση των προσδοκιών των πολιτών.

Για την εκπλήρωση της αποστολής του, το ΓΧΚ δραστηριοποιείται σε πολλά επίπεδα:

- Διασφαλίζει την ποιότητα και τεκμηριώνει την αξιοπιστία του μέσα από επέκταση της Διαπίστευσης εφαρμόζοντας το πρότυπο EN ISO /IEC 17025:2005 και αναπτύσσοντας περαιτέρω τη συνείδηση για ποιότητα.
- Συνεργάζεται με όλους τους φορείς του δημόσιου Τομέα και τους αντίστοιχους Οργανισμούς και Επιτροπές της ΕΕ.

- Προωθεί το συνεχή εκσυγχρονισμό και εμπλουτισμό των παρεχόμενων υπηρεσιών, παρακολουθώντας τις Ευρωπαϊκές και Διεθνείς εξελίξεις και απαιτήσεις στους τομείς των δραστηριοτήτων του.
- Αναπτύσσει και εφαρμόζει:
 - νέα προληπτικά και στοχευμένα εθνικά προγράμματα ελέγχου
 - ολιστική και διαθεματική προσέγγιση, που αντανάκλα στο σχεδιασμό προγραμμάτων παρακολούθησης, επιτήρησης, ελέγχου και έρευνας, με προστιθέμενη αξία και συνεργιστική αποτελεσματικότητα
 - τη γνώση και εμπειρία όσον αφορά την εκτίμηση κινδύνων (χημικών, μικροβιολογικών, βιολογικών κ.α.) μέσω τροφής, νερού κ.α.
- Βελτιώνει την παραγωγικότητα μέσω εφαρμογής νέων και πολυπολειμματικών μεθόδων αξιοποιώντας πλήρως το ανθρώπινο δυναμικό και τους διαθέσιμους οικονομικούς πόρους.
- Προσελκύει ταυτόχρονα νέους επιστήμονες με ψηλά ακαδημαϊκά προσόντα μέσω διεκπεραίωσης ερευνητικών προγραμμάτων για συνεχή ανάπτυξη.
- Ενισχύει τη Διεθνή Δικτύωση και συνεργασία με Πανεπιστήμια, ερευνητικά Ευρωπαϊκά Κέντρα και Αρμόδιους φορείς με ανταλλαγές επιστημόνων προωθώντας, κοινά ερευνητικά προγράμματα, μεταφορά τεχνογνωσίας και άλλες κοινές δράσεις.
- Συμβάλλει σε ακαδημαϊκού τύπου δραστηριότητες επενδύοντας στην ανάπτυξη της μεταπτυχιακής εκπαίδευσης με φοιτητές που εκπονούν την εργαστηριακή τους εργασία στο ΓΧΚ, σε συνεργασία με Ευρωπαϊκά και Κυπριακά Πανεπιστήμια.
- Επενδύει σε σύγχρονες τεχνολογίες και στη συνεχή εκπαίδευση του προσωπικού.
- Βελτιώνει τις γνώσεις του καταναλωτικού κοινού και Αρμοδίων Φορέων μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων.
- Ενδυναμώνει τη δικτύωση και διάχυση εμπειρογνωμοσύνης.

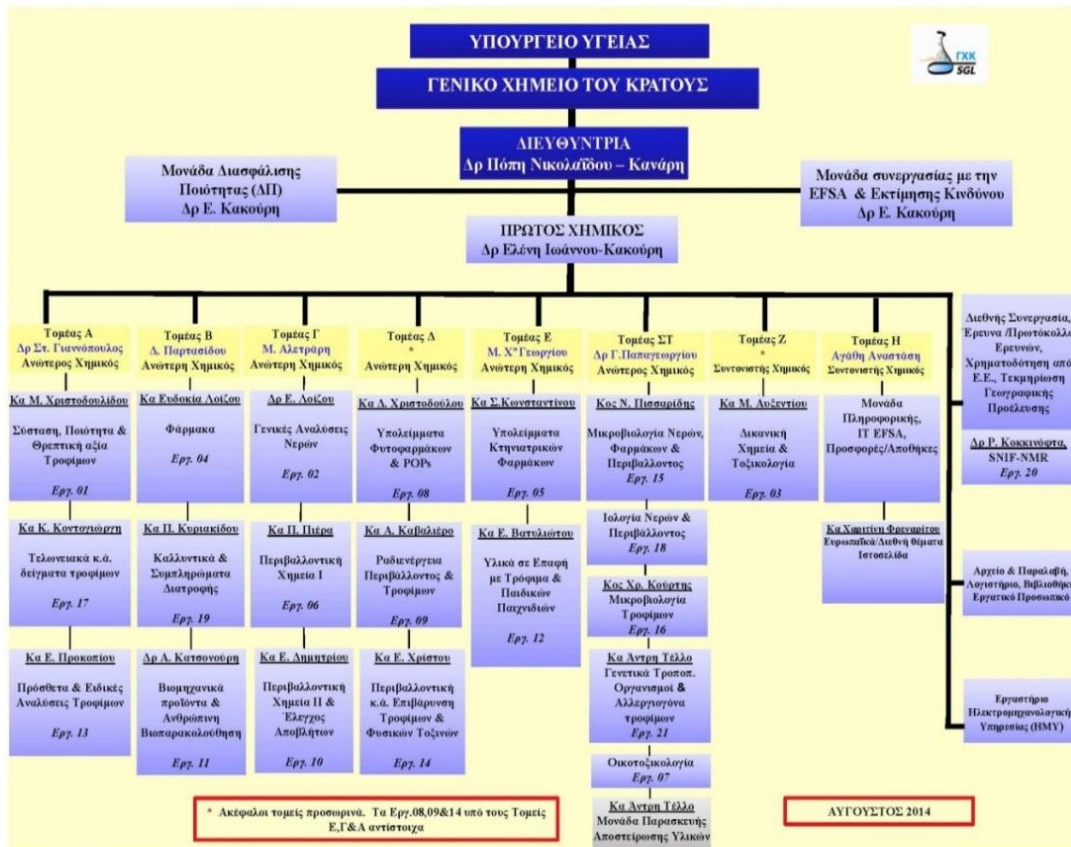
Κατά το 2014, το ΓΧΚ λειτούργησε με 67 Χημικούς/ Μικροβιολόγους σε μόνιμες θέσεις (έχοντας όμως 22 κενές θέσεις) και με γραμματειακό προσωπικό (6 άτομα) και βοηθητικό προσωπικό (24 άτομα). Επιπλέον, κατά το 2014 εργάστηκαν στο ΓΧΚ με συμβόλαιο 49 έκτακτοι τεχνικοί χημείου (χημικοί και μικροβιολόγοι/ βιολόγοι αορίστου και περιορισμένου χρόνου) και 7 άτομα στο γραμματειακό προσωπικό. Για τη διεξαγωγή ερευνητικών προγραμμάτων και του προγράμματος βιωσιμότητας Μεταβατικής Βοήθειας, προσλήφθηκαν μέσω συμβάσεων, 25 Χημικοί/ Βιολόγοι/ Μικροβιολόγοι, συμπεριλαμβανομένου Λειτουργού Βάσεων Δεδομένων και Εκτελεστικού Βοηθού για τη διαχείριση ερευνητικών προγραμμάτων. Συγκεκριμένα, από τους 141 επιστήμονες οι 106 (ποσοστό 75%) ήταν κάτοχοι τουλάχιστον ενός μεταπτυχιακού τίτλου.

Η έλλειψη όμως μόνιμου προσωπικού και η χαμηλή μισθοδοσία του επιστημονικού προσωπικού (το 69% ήταν σε θέση Τεχνικού Χημείου) δεν δημιουργεί διαχρονικά σταθερές προϋποθέσεις για παραπέρα ανάπτυξη του ΓΧΚ.

Η παρούσα δομή του ΓΧΚ (βλ. Οργανόγραμμα) περιλαμβάνει 21 εξειδικευμένα εργαστήρια που κατανέμονται σε 8 τομείς και στηρίζονται από τις πιο κάτω Μονάδες:

α. Πληροφορικής, β. Διασφάλισης Ποιότητας, γ. Εκτίμησης Κινδύνου και Επαφής με την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων (EFSA), δ. Έρευνας, Διεθνούς Συνεργασίας, Δικτύωσης και Αξιοποίησης Χρηματοδοτήσεων και ε. Επικοινωνίας και Ευρωπαϊκών & Διεθνών Θεμάτων.

Οργανόγραμμα ΓΧΚ:

2. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ

Η αναπτυξιακή πολιτική του ΓΧΚ βασίζεται στο όραμα του και την αποστολή του, για συνεχή συμβολή για μια καλύτερη ποιότητα ζωής. Μέσω της αναπτυξιακής πολιτικής του καταδεικνύεται ο σύγχρονος ρόλος του και τίθενται οι προτεραιότητες του για τον 21^ο αιώνα που στοχεύουν προς την:

- Καταλυτική προσφορά του στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της Κύπρου.
- Σημαντική συνεισφορά του ως αρωγός και σύμβουλος της πολιτείας στην αντιμετώπιση κρίσεων αλλά και προβλημάτων που εμπíπτουν στην αρμοδιότητα του μέσα από ένα ενεργό και ουσιαστικό ρόλο στην εφαρμογή της Εθνικής Στρατηγικής.
- Πρωτοποριακή και παραγωγική λειτουργία του ως ένα υψηλού επιπέδου, σύγχρονο και πλήρες Κέντρο υπηρεσιών και εφαρμοσμένης έρευνας, του οποίου η επιστημονική προσφορά θα το αναδεικνύει στον ευρωπαϊκό χώρο ανάμεσα στα πρώτα και θα το καθιστά σημαντικό πυρήνα εμπειρογνωμοσύνης.
- Ανάπτυξη του ως Εθνικό Κέντρο Αριστείας και Περιφερειακό Κέντρο Αναφοράς στους τομείς της ποιότητας και ασφάλειας τροφίμων, φαρμάκων, καταναλωτικών αγαθών, προστασίας του περιβάλλοντος και διαλεύκανσης του εγκλήματος, με απώτερο στόχο την αναβάθμιση της ποιότητας ζωής και της ευημερίας των Κυπρίων πολιτών.

3. ΣΤΟΧΟΙ ΠΟΥ ΥΛΟΠΟΙΗΘΗΚΑΝ ΚΑΤΑ ΤΟ 2014

3.1 Επέκταση Προγραμμάτων ελέγχου -Παρακολούθησης – Επιτήρησης

Ανταποκρινόμενο στις ανάγκες της κοινωνίας, της πολιτείας αλλά και διεθνών προβλημάτων, το ΓΧΚ ανέπτυξε και εφάρμοσε κατά το 2014 συνολικά:

- **54** προγράμματα ελέγχου παρακολούθησης/επιτήρησης τροφίμων, φαρμάκων και άλλων καταναλωτικών προϊόντων. Τα προγράμματα υλοποιήθηκαν σχεδόν 100% γιατί κατά τον σχεδιασμό τους λήφθηκαν υπόψη οι υφιστάμενοι πόροι στον τρέχοντα προϋπολογισμό (ανθρώπινοι πόροι, εξοπλισμός, αναλώσιμα κ.α.) ώστε να είναι υλοποιήσιμοι και να αφήνουν ένα περιθώριο για ανταπόκριση για έκτακτα περιστατικά σε περιόδους κρίσεων.
- **17** προγράμματα ελέγχου περιβάλλοντος και νερού σε συνεργασία με τα Αρμόδια Τμήματα.

Τα προγράμματα ελέγχου φαίνονται αναλυτικά στην ιστοσελίδα του ΓΧΚ, <http://www.moh.gov.cy/sgl>

Τα διαχρονικά αποτελέσματα του ασκούμενου ελέγχου από το ΓΧΚ σε συνεργασία με άλλες αρμόδιες υπηρεσίες, τα οποία παρουσιάζονται αναλυτικά στα επόμενα κεφάλαια, καταδεικνύουν ένα υψηλό επίπεδο εμπειριστάτων ελέγχου, ο οποίος αναπροσαρμόζεται ανάλογα με τα αναφερόμενα προβλήματα και τους διαθέσιμους πόρους.

Συνολικά το 2014 αναλύθηκαν **31.026** δείγματα για ένα μεγάλο αριθμό παραμέτρων **531.839**. Ο αριθμός αυτός σε σχέση με αυτόν του 2013 (26.636 δείγματα και ελέγχθηκαν 457.165 παράμετροι) είναι σαφώς μεγαλύτερος πράγμα που καταδεικνύει την προσπάθεια του ΓΧΚ μαζί με τις Αρμόδιες Αρχές να διεξάγει ακόμα περισσότερους και πιο στοχευμένους ελέγχους, καλύπτοντας μάλιστα νέες παραμέτρους στη βάση προτεραιοποίησής τους.

3.2 Ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού και υποδομών

Κατά το 2014, συνεχίστηκε η συστηματική επιμόρφωση του προσωπικού, τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό, σε θέματα τεχνικά, διασφάλισης ποιότητας και διοίκησης. Τον συντονισμό της εκπαίδευσης ασκεί ο Πυρήνας Μάθησης του ΓΧΚ, ο οποίος κατάρτισε Σχέδιο Δράσης για το 2014 βασισμένο σε διάγνωση ετήσιων αναγκών μάθησης και ακολούθησε η παρακολούθηση της υλοποίησης των προγραμμάτων εκπαίδευσης.

Το ΓΧΚ επίσης συμμετείχε ενεργά σε επίπεδο Υπουργείου Υγείας στο πρόγραμμα «**Στρατηγεία**», το οποίο συνδιοργανώθηκε από το Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού (ΤΔΔΠ), την εταιρεία PWC και το CyprusInternationalInstituteofManagement (CIIM).

3.3 Ανάπτυξη Εξοπλισμού

Το ΓΧΚ διαθέτει και εξοπλίζεται με εξοπλισμό προηγμένης τεχνολογίας. Οι ανάγκες αναβάθμισης του εξοπλισμού είναι συνεχείς και υπαγορεύονται από τις ίδιες τις εξελίξεις στην Ευρωπαϊκή Νομοθεσία, αλλά και από τις γενικότερες ανάγκες του ελέγχου (πιο ευαίσθητες αναλυτικές τεχνικές, αύξηση της παραγωγικότητας κ.ά.). Στα πλαίσια της προσπάθειας αυτής, κατά το 2014 δαπανήθηκαν από εθνικούς πόρους για αγορά νέου εξοπλισμού €330.000. Επιτεύχθηκε υλοποίηση του προϋπολογισμού για εξοπλισμό κατά 100%.

Επιπρόσθετα παρελήφθη εξοπλισμός αξίας €340.000 ως χορηγία από τον ΟΠΑΠ, για την ενίσχυση του επιστημονικού του έργου στην ανίχνευση νέων συνθετικών ναρκωτικών ουσιών καθώς και άλλων ουσιών.

3.4 Μονάδα Εκτίμησης Κινδύνου και Επαφής με EFSA

Το ΓΧΚ στα πλαίσια του ρόλου και αρμοδιοτήτων του για αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του επισήμου ελέγχου, καθώς και υποχρεώσεων του που απορρέουν από την εφαρμογή Κανονισμών της ΕΕ για εκτίμηση κινδύνου από την κατανάλωση τροφίμων (Κανονισμός ΕΚ αρ. 178/2002 κ.α.) και επιπλέον λόγω της συμμετοχής του στο Συμβούλιο Ασφάλειας Τροφίμων (ΣΑΤ) και σε διάφορα σώματα/ ομάδες της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφάλειας Τροφίμων (EFSA), συνέστησε το 2008 Μονάδα Εκτίμησης Κινδύνου (Ε.Κ.). Η Μονάδα Ε.Κ. με τις δραστηριότητές της, υποβοηθά το έργο του ΣΑΤ και στηρίζει τον ρόλο και την εκπροσώπηση του ΓΧΚ στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στην EFSA (ηλεκτρονική αποστολή δεδομένων για την παρουσία διαφόρων ρυπαντών στα τρόφιμα κ.α.).

Στα πλαίσια αυτά η Μονάδα Ε.Κ., σε συνεργασία με την Μονάδα Πληροφορικής του ΓΧΚ έχει υποβάλει προτάσεις και πέτυχε έργα από την EFSA για την ανάπτυξη πολύ σημαντικών και αναγκαίων υποδομών στο ΓΧΚ όσον αφορά την δυνατότητα εκτίμησης διαφόρων χημικών κ.α κινδύνων, από την έκθεση του Κυπριακού πληθυσμού μέσω τροφής. Ιδιαίτερα αφορούν ανάπτυξη και εναρμόνιση των βάσεων δεδομένων για την ηλεκτρονική αποστολή δεδομένων στην EFSA με συγκεκριμένη κωδικοποίηση (SSD και Foodex):

- α) για τις συγκεντρώσεις των διαφόρων τοξικών ουσιών στα τρόφιμα, νερά κ.α. (CFP/EFSA/DATEX/2011/01, NP/EFSA/ DCM/2012/02/02, OC/EFSA/DCM/2013 /05), και
- β) για τα στοιχεία κατανάλωσης τροφίμων από του Κυπρίου (παραγωγή νέων στοιχείων μέσω των έργων CFT/EFSA/DCM/2013/02 “Support to National Dietary Surveys, LOT 1 & 2”). Τα έργα αυτά εκπονούνται στα πλαίσια του μεγάλου έργου «EUMenu» της EFSA για εναρμονισμένο τρόπο συλλογής στοιχείων κατανάλωσης τροφίμων σε όλη την ΕΕ για ακριβέστερες εκτιμήσεις κινδύνου.

Επιπρόσθετα, στα πλαίσια των ερευνητικών προγραμμάτων του «Ορίζοντα 2020» της ΕΕ, το ΓΧΚ συμμετείχε στο ερευνητικό έργο «EuroMix - European Test and Risk Assessment Strategies for Mixtures» που αφορά την αθροιστική και σωρευτική έκθεση του πληθυσμού σε φυτοφάρμακα και άλλες ουσίες (μυκοτοξίνες, φθαλικοί εστέρες, αλκαλοειδή πυραζολινιδίου κ.α.), και περιλαμβάνει και την έκθεση μέσω και άλλων οδών εκτός της τροφής.

Τέλος η Μονάδα Ε.Κ. του ΓΧΚ εκτελεί και τα καθήκοντα της συνεργασίας με την EFSA στα πλαίσια των καθηκόντων του Σημείου Επαφής με την EFSA: http://www.moh.gov.cy/MOH/SGL/efsa.nsf/index_en/index_en?opendocument

3.5 Ανάπτυξη Μηχανογράφησης/ Μονάδα Πληροφορικής

Κατά το 2014 η Μονάδα Πληροφορικής, σε συνεργασία με την Μονάδα Ε.Κ. και τα Εργαστήρια του ΓΧΚ: α) άρχισε την υλοποίηση του 26μηνου προγράμματος που χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων (EFSA): “OC/EFSA/DCM/2013/05 - Pilot project on the implementation of SSD2 EFSA project for additives, contaminants and pesticides residues in the frame of the electronic transmission of harmonized data collection of analytical results to EFSA”, για την πιο λεπτομερή ηλεκτρονική αποστολή δεδομένων στην EFSA,

σύμφωνα με τις νεότερες απαιτήσεις της (σύστημα SSD2 και κωδικοποίηση τροφίμων Foodex2), και β). στήριξε τεχνικά το πρόγραμμα CFT/EFSA/DCM/2013/02 “Support to National Dietary Surveys”.

Το υφιστάμενο λογισμικό Laboratory Information Management System (LIMS) αναβαθμίστηκε για κάλυψη νέων αναγκών όπως: η αποστολή δεδομένων στην EFSA με το σύστημα SSD2, η αποστολή στατιστικών πινάκων αναλύσεων νερού προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με τις Υγειονομικές Υπηρεσίες, η δημιουργία στατιστικών πινάκων αναλύσεων νερού για ενημέρωση του καταναλωτή, και η αναβάθμιση των Εργαστηριακών εκθέσεων σύμφωνα με τις απαιτήσεις του φορέα διαπίστευσης.

3.6 Συμμετοχή και στήριξη της Εθνικής πολιτικής

Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του, το ΓΧΚ συνεργάζεται με όλα σχεδόν τα Υπουργεία, τους Δήμους, Οργανισμούς κ.α. και προσφέρει επί πληρωμή υπηρεσίες σε ιδιώτες. Συμμετέχει επίσης σε διάφορα **Εθνικά Συμβούλια** και **Εθνικές Επιτροπές** που προβλέπονται από συναφείς με τις αρμοδιότητες του νομοθεσίες όπως στα:

- **Συμβούλια:** Τροφίμων, Φαρμάκων, Καλλυντικών, Φυτοπροστατευτικών Προϊόντων και Βιοκτόνων, Κτηνιατρικών Φαρμάκων και Χημικών Ουσιών, Προσφορών του Υπουργείου Υγείας. Συμμετέχει επίσης στο Συμβούλιο Ασφάλειας Τροφίμων (ΣΑΤ), και
- **Επιτροπές:** Επιστημονική Επιτροπή Προώθησης Ερευνών του Υπουργείου Υγείας, Επιτροπή Περιβάλλον και Υγεία του Παιδιού, Επιτροπή Ελέγχου Σχολικών Κυλικείων, Επιτροπή Αναγνώρισης Φυσικών Μεταλλικών Νερών του Υπουργείου Υγείας, Επιτροπή Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, Επιτροπή Εγγραφής Κτηνιατρικών Φαρμάκων, Επιτροπή Μείωσης της Προσφοράς Ναρκωτικών, Επιτροπή Νομοθεσίας Ναρκωτικών του Αντιναρκωτικού Συμβουλίου, και στην Επιτροπή για την Σύμβαση Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού του Υπουργείου Υγείας. Επιπλέον συμμετέχει στις **Τεχνικές Επιτροπές:** Αμιάντου, για την Ποιότητα του Αέρα, και για την Προστασία του Περιβάλλοντος.

Μέσα από τη συμμετοχή του το ΓΧΚ συνέβαλε στην αναθεώρηση, εκσυγχρονισμό και εναρμόνιση νομοθεσιών καθώς και στη διαμόρφωση πολιτικών/ στρατηγικών σχετικών με τις αρμοδιότητες του. Σημαντική είναι η συνεχής προσφορά του στην αναθεώρηση της νομοθεσίας περί Ναρκωτικών και Ψυχοτρόπων Ουσιών για ενσωμάτωση νέων συνθετικών ναρκωτικών ουσιών καθώς και της νομοθεσίας για τα Τρόφιμα.

3.7 Ευρωπαϊκή/ Διεθνής Συνεργασία και Προώθηση Εφαρμοσμένης Έρευνας

Το ΓΧΚ, σαν οργανισμός που θέλει όχι μόνο να διατηρήσει την αναπτυξιακή του πορεία αλλά και να την ενισχύσει, επεκτείνει συνεχώς τη διεθνή του συνεργασία και ειδικά σε περίοδο οικονομικής κρίσης, αξιοποιεί και εκμεταλλεύεται πηγές εξωτερικής χρηματοδότησης. Επεκτείνοντας τα δίκτυα της Ευρωπαϊκής/ Διεθνούς συνεργασίας του με αξιόλογους επιστημονικούς συνεργάτες (όπως Ινστιτούτα, Πανεπιστήμια, Οργανισμούς), μπορεί να απορροφήσει τεχνογνωσία με ευκολότερους και λιγότερο δαπανηρούς τρόπους όπως επίσης να μεταφέρει την εμπειρία άλλων κρατών στη χώρα μας. Ταυτόχρονα πετυχαίνει να προβάλλει τις δραστηριότητες και ικανότητες ενός μικρού κράτους, διεκδικώντας πρόνοιες και δυνατότητες προσαρμογής του στις νέες απαιτήσεις.

Το ΓΧΚ, ως επίσημο Εθνικό Εργαστήριο Ελέγχου Τροφίμων και Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς, λαμβάνει μέρος στις συναντήσεις των Ευρωπαϊκών Εργαστηρίων Αναφοράς (EURL-NRL) και σε ομάδες εργασίας εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συμμετέχοντας έτσι στη διαμόρφωση του Ευρωπαϊκού γίνεσθαι σε θέματα Νομοθεσίας, Εργαστηριακών ελέγχων και Εκτίμησης Κινδύνου στα πεδία των αρμοδιοτήτων του.

Κατά το 2014, συνέχισε να συμμετέχει ενεργά στο Συμβουλευτικό Σώμα της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφάλειας Τροφίμων (EFSA) και εξακολουθεί να είναι το Σημείο Επαφής της Κύπρου με την EFSA. Συμμετέχει επίσης στην Ομάδα Επικοινωνίας της EFSA και στις ομάδες εργασίας και εμπειρογνομόνων της EFSA όπως π.χ. Networkinggroupforpesticideresiduesmonitoring, EmergingRisksNetwork (EMRISK), Nanotechnology, Non-Plastic Food Contact Materials, Food Consumption Data, Chemical Occurrence Data κ.α.

Επιπλέον, το ΓΧΚ είχε ενεργή συμμετοχή:(α) στο Ευρωπαϊκό Δίκτυο των Τελωνειακών Χημείων (CLEN) για εναρμόνιση και κοινές δράσεις (Πρόγραμμα «Ορίζοντας2020» - Τελωνεία 2020) τα οποία έχουν σκοπό, τον αγώνα ενάντια στην παρανομία και την νοθεία ενισχύοντας τους Ευρωπαϊκούς Κανονισμούς σχετικά με την Ταξινόμηση και το Κοινό Δασμολόγιο και μέσα από τις Ομάδες Εργασίας των Προγραμμάτων - Δράσεων (Actions) 1 έως 6, του Προγράμματος «Τελωνεία 2020», (β) σε Ευρωπαϊκά Δίκτυα εγκληματολογικών εργαστηρίων για ναρκωτικά, εμπρησμούς, υπολείμματα εκπυρσοκρότησης όπλου και εκρηκτικών υλών (ENFSI), και (γ) στο Δίκτυο Επισήμων Εργαστηρίων Ελέγχου Φαρμάκων του Συμβουλίου της Ευρώπης (EDQM-OMCL) για το Πρόγραμμα Ελέγχου των προϊόντων κεντρικής κυκλοφορίας, το οποίο διενεργείται σε συνεργασία με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (EMA), καθώς και σε άλλες υποεπιτροπές του Δικτύου και σε επιθεωρήσεις των εργαστηρίων του Ευρωπαϊκού Δικτύου.

Το ΓΧΚ συνεργάζεται επίσης με το Ευρωπαϊκό Εργαστήριο Αναφοράς (EURL, ANSES Γαλλίας) σε ερευνητική μελέτη για ανάπτυξη βελτιωμένης μεθόδου καταμέτρησης της *Listeriamonocytogenes*. Επιπλέον, ως Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς (NRL) για τους θετικούς στην πηκτάση σταφυλόκοκκους, συμμετέχει σε διεργαστηριακή μελέτη για προτυποποίηση (ISO) της μεθόδου ανίχνευσης σταφυλοκοκκικών εντεροτοξινών υπό το συντονισμό του αρμόδιου EURL (ANSES, Γαλλία).

Επίσης το ΓΧΚ ενημερώνεται και συμμετέχει ενεργά στις συζητήσεις νομοθετικών προτάσεων στο Συμβούλιο της ΕΕ, για τη διαμόρφωση νέας και την τροποποίηση υπάρχουσας ενωσιακής νομοθεσίας σχετικής με τις αρμοδιότητες του.

Σημειώνεται ότι, λειτουργοί του ΓΧΚ συμμετέχουν τόσο στην αξιολόγηση ερευνητικών προτάσεων προς την ΕΕ για χρηματοδότηση, όσο και στην αξιολόγηση ερευνητικών εργασιών για την έγκριση και δημοσίευσή τους σε έγκριτα περιοδικά ή βιβλία διεθνούς κύρους. Το ΓΧΚ συμμετέχει και στην Επιστημονική Επιτροπή του Υπουργείου Υγείας για την ανάπτυξη μιας στρατηγικής για την έρευνα και την έγκριση των αιτήσεων για την εκτέλεση της εφαρμοσμένης έρευνας στα διάφορα Τμήματα του Υπουργείου.

Τέλος, συμμετείχε και με παρουσιάσεις επιστημονικών εργασιών σε διεθνή συνέδρια, σε επιτροπές της ΕΕ και στην Προγραμματική Επιτροπή του «Ορίζοντα2020» (FoodSecurity, SustainableAgriculture, Marine, MaritimeandInlandwaterresearchandBiomonitoring) για την Έρευνα, κ.α.

3.8 Ευρωπαϊκά κ.α. Ερευνητικά Προγράμματα

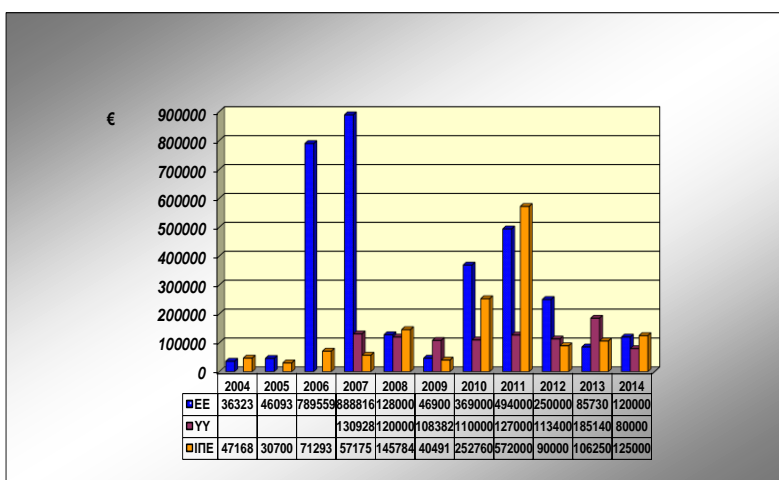
Η εφαρμοσμένη έρευνα αποτελεί έναν από τους βασικούς πυλώνες συνεχούς επιστημονικής και τεχνολογικής ανάπτυξης του ΓΧΚ. Με στόχο τη στήριξη της ανάπτυξης και εφαρμογής πολιτικής και νομοθεσιών σ' όλους τους τομείς των αρμοδιοτήτων του, συμβάλλει στην επίλυση προβλημάτων και στην πρόληψη παραγόντων που επηρεάζουν την υγεία μέσω προληπτικών κατά το δυνατόν προγραμμάτων.

Το ΓΧΚ εντάσσει, όπου είναι δυνατό, μέρος της προγραμματισμένης εργασίας του σε Ευρωπαϊκά Ερευνητικά Προγράμματα αξιοποιώντας τις δυνατότητες που παρέχονται για την

ανάπτυξη του προσωπικού, της τεχνογνωσίας, της διεθνούς δικτύωσης καθώς και της ενίσχυσης της υποδομής.

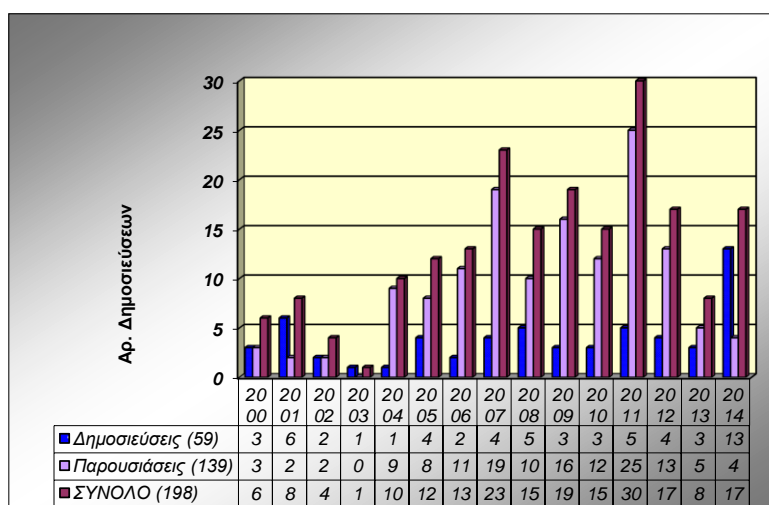
Κατά το 2014 άρχισε ή και συνεχίστηκε η συμμετοχή του ΓΧΚ στην εκπόνηση: α) Ευρωπαϊκών ερευνητικών προγραμμάτων, β) Ερευνητικών Προγραμμάτων με χρηματοδότηση του ΙΠΕ, γ) Πιλοτικών ερευνητικών Προγραμμάτων με χρηματοδότηση του Υπουργείου Υγείας (ΥΥ). Με τον τρόπο αυτό παρέχει ευκαιρίες για εργοδότηση και προσελκύει νέους Κύπριους επιστήμονες με ψηλά ακαδημαϊκά προσόντα, αναπτύσσοντας νέες συνεργασίες με αξιόλογους Οργανισμούς και Αρχές άλλων Κρατών Μελών της ΕΕ.

Στο Σχήμα 1, δίνεται η ερευνητική δραστηριότητα του ΓΧΚ που επιχορηγήθηκε από ευρωπαϊκούς και εθνικούς πόρους (ΙΠΕ, ΥΥ) κατά τα έτη 2004-2014:

Σχήμα 1: Εκπόνηση ερευνητικών προγραμμάτων την περίοδο 2004-2014, ανά χρηματοδότη

Αποτελέσματα ερευνών του ΓΧΚ έχουν παρουσιασθεί σε Διεθνή Συνέδρια, ή/και δημοσιευθεί σε έγκριτα διεθνή επιστημονικά περιοδικά ή βιβλία καθώς και στην ιστοσελίδα του ΓΧΚ. Στο Σχήμα 2 παρουσιάζεται ο αριθμός των δημοσιεύσεων διαχρονικά:

Σχήμα 2: Παρουσιάσεις ερευνητικών εργασιών του ΓΧΚ την περίοδο 2000-2014

Συγκεκριμένα το Γενικό Χημείο του Κράτους το 2014:

-Συμμετείχεσε τέσσερα (4) συνεχιζόμενα μεγάλα ερευνητικά έργα τα οποία χρηματοδοτήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων (EFSA):

α. CFT/EFSA/DCM/2013/02 “SupporttoNationalDietarySurveys (LOT 1)” για βρέφη και παιδιά (0-9 ετών), στα πλαίσια του έργου “EU MENU”,

β. CFT/EFSA/DCM/2013/02 “SupporttonationalDietarySurveys (LOT 2)” για παιδιά και ενήλικες (9-74 ετών), στα πλαίσια του έργου “EU MENU”,

γ. Re-coding of the food descriptors of EFSA Chemical Occurrence Database and Food Consumption Database entries according to the FoodEx2 food classification and description system (2014-2015), και

δ. Pilot project on the implementation of SSD2 in the frame of the electronic transmission of harmonised data collection of analytical results to EFSA (2014-2016), για την πιο λεπτομερή ηλεκτρονική αποστολή δεδομένων στην EFSA, σύμφωνα με τις νεότερες απαιτήσεις της (SSD2) για ακριβέστερες εκτιμήσεις της έκθεσης του πληθυσμού σε τοξικές και άλλες ουσίες.

- Συμμετείχε τέσσερα (4) συνεχιζόμενα ερευνητικά προγράμματα της ΕΕ (FP7, Ορίζοντας2020, ΙΠΕ):

- “*RoCyWines*”: Επιστημονικοί παράγοντες που σχετίζονται με την υγεία του καταναλωτή, ως νέα εργαλεία για την Πιστοποίηση της Αυθεντικότητας Κυπριακών/ Ρουμάνικων Οίνων (2014-2016)
- “*METAWATER*-Νέα μεταγονιδιωμικά και μοριακά εργαλεία αναγνώρισης και ελέγχου των αναδόμενων μικροβιακών ρυπαντών στο νερό άρδευσης σε Ευρωπαϊκή κλίμακα (2014-2017)”. Το πρόγραμμα χρηματοδοτείται από το Water JPI της ΕΕ μέσω του ΙΠΕ από την Δέσμη Προγραμμάτων για Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία 2009-2010. Συμμετέχουν επίσης εργαστήρια από την Γερμανία και την Δανία με συντονιστή του προγράμματος το Πανεπιστήμιο της Βαρκελώνης.
- “*New psychoactive substances (NPS): Building knowledge and evidence based training through research (17/11/2014-5/2016)*”. Σκοπός του η διεύρυνση των γνώσεων σχετικά με το διαδίκτυο και τις Νέες Ψυχοδραστικές Ουσίες, και η προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των εμπλεκόμενων μερών (Τελωνεία, Ταχυδρομεία, Ιδιωτικές Εταιρείες Ταχυμεταφορών, ΓΧΚ) καθώς και η εκπαίδευση όλων των εμπλεκόμενων σχετικά με τα μέτρα που θα πρέπει να λαμβάνονται κατά την παράδοση των δεμάτων ή πακέτων, ούτως ώστε να μειωθεί η εισαγωγή των Νέων Ψυχοδραστικών Ουσιών στη χώρα.
- “*EuroMix - Horizon 2020 EU project: Assessing the health risks of combined human exposure to multiple food-related toxic substances*” (εγκρίθηκετο 2014 καιθαξεκινήσειεπίσηματονΜάιοτου 2015).

-Συμμετείχε ως συνδεδεμένο μέλος στο πρόγραμμα του 7^{ου} Προγράμματος Πλαισίου της ΕΕ “TotalDietStudy” για μελέτη και εκτίμηση της έκθεσης του πληθυσμού σε ρυπαντές τροφίμων αλλά και θρεπτικά συστατικά.

- Ολοκλήρωσε με επιτυχία την συμμετοχή του σε τρία (3) ερευνητικά προγράμματα τα οποία χρηματοδοτήθηκαν από το ΙΠΕ:

- «Ιστοτοπικό, Μεταβολικό και Στοιχειακό αποτύπωμα για το χαρακτηρισμό Κυπριακών οίνων συγκεκριμένης προέλευσης γεωγραφικής και ποικιλιακής»
- «Ταυτοποίηση της Ποικιλίας Προέλευσης Κρασιού και Μούστου με χρήση DNA Μεθοδολογίας». Σκοπός του προγράμματος ήταν από το απομονωμένο DNA να εντοπισθούν χαρακτηριστικά ταυτοποίησης – διάκρισης της κάθε ποικιλίας - Single Nucleotide Polymorphism (SNP) και στην συνέχεια να δημιουργηθεί τράπεζα δεδομένων των στοιχείων αυτών.
- «Ανάπτυξη μεθοδολογίας Μοριακής Βιολογίας για την ανίχνευση αλλεργιογόνων σε τρόφιμα». Κύριος στόχος του προγράμματος ήταν η ανάπτυξη μέσω έρευνας μιας νέας πιο ευαίσθητης και αναβαθμισμένης μεθοδολογίας για την ανίχνευση αλλεργιογόνων ουσιών σε πρώτες ύλες και τελικά προϊόντα.

3.9 Επικοινωνία/ Διαφώτιση/ Διάχυση γνώσεων και πληροφοριών

Το ΓΧΚ το 2014 συνέχισε τις προσπάθειες του για διαφώτιση και επιμόρφωση του κοινού. Συγκεκριμένα το 2014 εκδόθηκαν τα πιο κάτω:

- 1) Επιτρεπόμενα Πρόσθετα Τροφίμων (Αριθμοί E)/ PermittedFoodAdditives (ENumbers) (Ελληνικά/ Αγγλικά),
- 2) Βιολογική αξία του ελαιολάδου στη διατροφή του ανθρώπου (Τρίπτυχο - Έκδοση 2014),
- 3) Μικροβιολογική Υγιεινή και Ασφάλεια Τροφίμων στην Κουζίνα - Οδηγός για τον Καταναλωτή (Τρίπτυχο - Έκδοση 2014)- Ελληνικά/ Αγγλικά,
- 4) TheStateGeneralLaboratoryclosetotheEuropeanCitizens (αγγλικήέπανέκδοση),
- 5)Εθνική Έρευνα για τη διατροφή του πληθυσμού της Κύπρου (Τρίπτυχο - Έκδοση 2014), 6) Συνεργασία Κύπρου με την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων (EFSA) (Έκδοση 2014),και
- 7) Δελτία Τύπου για ενημέρωση των καταναλωτών όπως: «Αλλεργιογόνες ουσίες μέσω της διατροφής και η Υποχρεωτική ένδειξη στην σήμανση των τροφίμων»και «Εθνική Παγκύπρια Έρευνα για τη διατροφή του πληθυσμού της Κύπρου».

Η ιστοσελίδα του ΓΧΚ (www.moh.gov.cy/sgl) περιλαμβάνει επίκαιρα θέματα που αφορούν τις αρμοδιότητες/ δραστηριότητες του με απώτερο στόχο τη διάχυση της γνώσης προς την επιστημονική κοινότητα και την ενημέρωση και εξυπηρέτηση των πολιτών. Κατά το 2014 η ιστοσελίδα εμπλουτίστηκε με πληροφορίες χρήσιμες για τον καταναλωτή σε νέα μορφή (πχ. πληροφοριακά γραφήματα (infographics) και φιλμάκια για θέματα ασφάλειας τροφίμων).

Στα πλαίσια της επικοινωνιακής πολιτικής και διάχυσης γνώσεων, το 2014:

- πραγματοποιήθηκε από το ΓΧΚ ενημερωτική ημι-ημερίδα με θέμα: «Ενημέρωση για τη συνεργασία της Κύπρου με την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων (EFSA)»
- η διεύθυνση και οι λειτουργοί του ΓΧΚ έδωσαν επιμορφωτικά μαθήματα και διαλέξεις για διαφώτιση σε θέματα: Ποιότητας και Ασφάλειας Τροφίμων, Εκτίμησης Κινδύνου στα Τρόφιμα (προς διαιτολόγους, επαγγελματίες υγείας, φοιτητές, καταναλωτές, οργανωμένα σύνολα), Αυθεντικότητας παραδοσιακών προϊόντων (CIPA), Ελαιολάδου (προς διατροφολόγους, διαιτολόγους, εκπαιδευτικούς), Πόσιμο νερού (προς τηλεοπτικό κοινό), Περιβάλλοντος και Υγείας (προς φοιτητές), Συμπληρωμάτων Διατροφής (προς εκπαιδευτικούς), Ασφάλειας και σταθερότητας των πυρομαχικών (ΓΕΕΦ)
- έγινε εκπαίδευση μελών της Αστυνομίας Κύπρου (ΥΚΑΝ) για τα νέα συνθετικά ναρκωτικά και την σχετική τροποποιημένη νομοθεσία

- δόθηκαν διάφορες παρουσιάσεις σε Πανεπιστήμια (Τεχνολογικό Πανεπιστήμιο Κύπρου (ΤΕΠΑΚ) και Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο Κύπρου), σε συναντήσεις της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφάλειας Τροφίμων-EFSA (Συμβουλευτικό Σώμα, Σημεία Επαφής ΕΕ, 11th EREN meeting), σε συνάντηση των Κοινοτικών Εργαστηρίων Αναφοράς για τα Υπολείμματα Κτηνιατρικών Φαρμάκων, σε διάφορα Διεθνή επιστημονικά συνέδρια (όπως: 5th RAHMS International Conference/ Food Fraud-The Analytical Tools/ Worldwide Distilled Spirits), στο 5^ο Τακτικό Εθνικό Συνέδριο Μετρολογίας, στο Διεθνές Συμπόσιο (Urban Water), σε συνάντηση του Δικτύου αναλυτικών εργαστηρίων για την μέτρηση της Περιβαλλοντικής Ραδιενέργειας (ALMERA) και σε συνάντηση Χημικών Τελωνείων από την Ευρώπη.

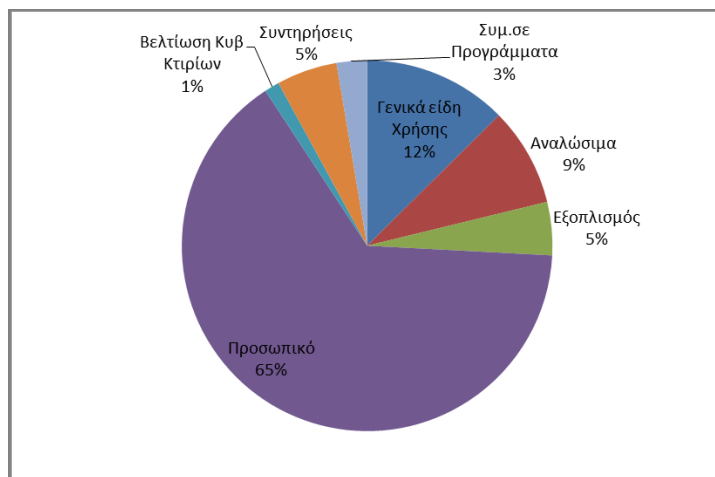
Μέλη του προσωπικού επίσης διδάσκουν συστηματικά: α) στην Αστυνομική Ακαδημία, β) στη Σχολή Καταναλωτών και γ) στην Κυπριακή Ακαδημία Δημόσιας Διοίκησης (ΚΑΔΔ).

3.10 Υλοποίηση προϋπολογισμού

Ο προϋπολογισμός του ΓΧΚ για το 2014 ήταν €7,898,423 και υλοποιήθηκε το 91,49% (Τακτικός προϋπολογισμός 94.07%, Αναπτυξιακός προϋπολογισμός 74.70%). Η σύγκριση του προϋπολογισμού αυτού σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια φαίνεται στον Πίνακα 1 και η κατανομή του προϋπολογισμού 2014 φαίνεται στο Σχήμα 3.

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	ΠΟΣΟ €	ΑΥΞΗΣΗ/ΜΕΙΩΣΗ
2005	6,926,902	
2006	7,491,489	8,15%
2007	7,952,146	6,15%
2008	8,644,094	8,71%
2009	9,126,185	5,58%
2010	8,913,263	- 2,33%
2011	8,964,454	0,58%
2012	9,086,018	1,34%
2013	8,794,770	-3,31%
2014	7,898,423	-10,19%

Πίνακας 1: Προϋπολογισμός 2005-2014

Σχήμα 3: Κατανομή Προϋπολογισμού του 2014

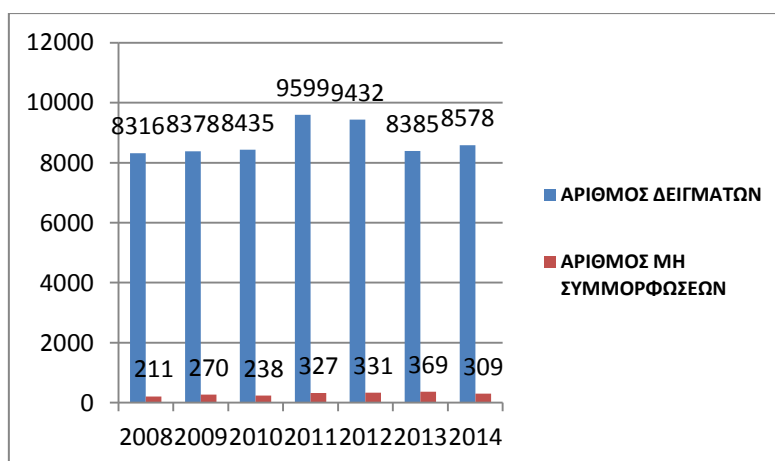
Το ΓΧΚ κατά την τριετία 2012-2014 απορρόφησε €899.473 από Κοινοτικά Κονδύλια (€556.267 από Ευρωπαϊκά Προγράμματα και €343.206 από το ΠΠΕ) και παράλληλα υλοποίησε σε σημαντικό βαθμό (91,49%) τον προϋπολογισμό του για το 2014.

ΤΟΜΕΙΣ – ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

4.1 ΤΡΟΦΙΜΑ

Η εξασφάλιση ασφαλών, υγιεινών και ποιοτικών τροφίμων είναι μια πολύ σημαντική συνιστώσα της προστασίας της δημόσιας υγείας. Η ασφάλεια των τροφίμων αντιμετωπίζει συνεχώς νέες προκλήσεις και αναδυόμενους κινδύνους (νέες τεχνολογίες, παγκοσμιοποίηση του εμπορίου, κλιματικές αλλαγές) με συνεπαγόμενη μείωση της παραγωγής τροφίμων και νοθεία. Για αποτελεσματική αντιμετώπιση των πιο πάνω, η ΕΕ εφαρμόζει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της ασφάλειας των τροφίμων, που καλύπτει όλη την αλυσίδα παραγωγής από το αγρόκτημα στο τραπέζι και περιλαμβάνει την ανάπτυξη νομοθετικών κ.α. δράσεων και κατάλληλων προγραμμάτων ελέγχου. Η ουσιαστική συμβολή προς την κατεύθυνση αυτή είναι ένας από τους βασικούς στόχους του ΓΧΚ.

Για το σκοπό αυτό, το ΓΧΚ εφαρμόζει ολοκληρωμένα προγράμματα ελέγχου και έχει οριστεί βάσει της σχετικής νομοθεσίας [(Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 882/2004 και Νόμος Περί Τροφίμων (Έλεγχος και Πώλησης) του 1996-2010)] ως το Επίσημο Εργαστήριο Ελέγχου, για τις χημικές, μικροβιολογικές/βιολογικές αναλύσεις τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων των εμφιαλωμένων και μεταλλικών νερών (βλ. Κεφ.4.2 - Περιβάλλον), την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων και τη σχετική έκδοση γνωματεύσεων. Τα προγράμματα ελέγχου έχουν κατά το δυνατό προληπτικό και ολιστικό χαρακτήρα ή ακόμη μπορεί να εστιάζονται στην επίλυση/ αντιμετώπιση υπαρχόντων προβλημάτων (στοχευμένη διερεύνηση). Ο ολοκληρωμένος έλεγχος των τροφίμων περιλαμβάνει τόσο πτυχές της ποιότητας, όσο και της ασφάλειας τροφίμων, χημικής, μικροβιολογικής/ βιολογικής, ραδιολογικής και φυσικής ασφάλειας τους (π.χ. παρουσία ξένων σωμάτων). Στο Σχήμα 4 φαίνεται ο Διαχρονικός Έλεγχος Τροφίμων για Χημικές και Μικροβιολογικές παραμέτρους (2008-2014).

Σχήμα 4: Διαχρονικός Έλεγχος Τροφίμων για Χημικές και Μικροβιολογικές παραμέτρους (2008-2014)

Επιπλέον, το ΓΧΚ έχει οριστεί ως το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς (National Reference Laboratory, NRL), για ένα μεγάλο πεδίο αναλύσεων τροφίμων και

εφαρμόζει ένα **Ολοκληρωμένο Πολυετές Εθνικό Σχέδιο Ελέγχου**(ΟΠΕΣΕ) (σύμφωνα με τις σχετικές απαιτήσεις του πιο πάνω Κανονισμού της ΕΕ). Το ΟΠΕΣΕ αποτελείται από επιμέρους προγράμματα επιτήρησης, παρακολούθησης, ελέγχου και εφαρμοσμένης έρευνας, τα οποία καταρτίζονται σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες του Κράτους και τα οποία εστιάζονται στην:

- Πρόληψη, διερεύνηση και επίλυση προβλημάτων σε ολόκληρη την τροφική αλυσίδα με σκοπό τη μακροπρόθεσμη ασφάλεια των τροφίμων.
- Αποτελεσματική εφαρμογή του κοινοτικού κεκτημένου.
- Εκτίμηση των κινδύνων και των ωφελειών από την κατανάλωση τροφίμων, με σκοπό την σταθερή παροχή ασφαλών και υγιεινών τροφίμων.
- Ανάλυση και χαρακτηρισμό παραδοσιακών ή τοπικών τροφίμων, την τυποποίηση και την αυθεντικότητά τους.
- Σωστή πληροφόρηση, μέσω εργαστηριακών δεδομένων, για ορθές διατροφικές συνήθειες.

Κατά το 2014 τα προγράμματα επιτήρησης, παρακολούθησης, ελέγχου και εφαρμοσμένης έρευνας των τροφίμων ανήλθαν σε **54**.

4.2 ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Το ΓΧΚ έχει εξελιχθεί ανάμεσα στις κύριες υπηρεσίες στήριξης όλων των Αρμόδιων Αρχών του Κράτους για θέματα περιβάλλοντος και διαθέτει στην Κύπρο μια μοναδική υποδομή που μπορεί να καλύψει τη χημική, μικροβιολογική, οικοτοξικολογική, βιολογική και ραδιολογική πτυχή της παρακολούθησης και του ελέγχου της ρύπανσης των νερών. Ένας από τους βασικούς του στόχους είναι και η ουσιαστική συμβολή στην εφαρμογή της στρατηγικής της ΕΕ, για το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη του, μέσα από το 7^ο Πρόγραμμα Δράσης για το Περιβάλλον (2012-2020) για μια ολοκληρωμένη περιβαλλοντική πολιτική και νομοθεσία. Επίσης, το ΓΧΚ έχει την ευθύνη για τη βιοπαρακολούθηση του ανθρώπου, η οποία έχει στόχο την διερεύνηση των επιπτώσεων της περιβαλλοντικής ρύπανσης στην ανθρώπινη υγεία. Επτά (7) εξειδικευμένα εργαστήρια, αρ. 02, 06, 07, 09, 10, 11 και 15 του ΓΧΚ (βλ. Οργανόγραμμα ΓΧΚ) παρέχουν υπηρεσίες που ανταποκρίνονται στις τελευταίες διεθνείς επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις, ενώ ταυτόχρονα διεξάγουν έρευνα επικεντρωμένη σε προβλήματα/ στόχους.

Οι δραστηριότητες του ΓΧΚ σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο βάσει του οποίου γίνονται οι διάφοροι έλεγχοι, εστιάζονται κυρίως στον έλεγχο του νερού (πόσιμο, επιφανειακό και υπόγειο), του αέρα εσωτερικού και εξωτερικού χώρου και των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων, ενώ παράλληλα καλύπτονται διάφοροι άλλοι τομείς του περιβάλλοντος όπως θαλάσσια νερά, ιζήματα κ.α.

Σε συνεργασία με τις Αρμόδιες Αρχές, το ΓΧΚ κατά το 2014 ανέπτυξε και ολοκλήρωσε **17** πολυδιάστατα προγράμματα παρακολούθησης που μπορούν να ικανοποιήσουν την εφαρμογή του ευρωπαϊκού Κεκτημένου για το Περιβάλλον και επιτρέπουν επίσης την έγκαιρη επισήμανση τυχαίας ή και κακόβουλης ρύπανσης. Με τον τρόπο αυτό, το ΓΧΚ συμβάλλει ουσιαστικά στην πρόληψη της ρύπανσης και στην αποτελεσματική αντιμετώπισή της.

4.3 ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ

Ο εργαστηριακός έλεγχος των καταναλωτικών προϊόντων (φαρμάκων, ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού, καλλυντικών, κλωστοϋφαντουργικών προϊόντων, κολλών, γραφικής ύλης, χημικών μειγμάτων οικιακής χρήσης, και παιδικών παιχνιδιών) καθώς και των τελωνειακών δειγμάτων, γίνεται σε διάφορα εξειδικευμένα για το σκοπό αυτό εργαστήρια του ΓΧΚ.

4.4 ΔΙΚΑΝΙΚΗ ΧΗΜΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟΞΙΚΟΛΟΓΙΑ

Το Εργαστήριο Δικανικής Χημείας και Τοξικολογίας του ΓΧΚ είναι το μοναδικό επίσημο εργαστήριο στην Κύπρο για τη διεξαγωγή αναλύσεων αστυνομικών τεκμηρίων σε σχέση με: διακίνηση, εμπορία και χρήση ναρκωτικών, εμπρησμούς, χρήση και κατοχή εκρηκτικών υλών, τροχαία δυστυχήματα, κακόβουλες ζημιές, αφύσικους θανάτους και υποθέσεις δηλητηριάσεων, φόνους, ληστείες, βιασμούς, κ.α. και προσφέρει αποκλειστικά τις υπηρεσίες του στην Αστυνομική Δύναμη Κύπρου, τις Αγγλικές Βάσεις και τα Ηνωμένα Έθνη. Στις περιπτώσεις τοξικολογικών αναλύσεων προσφέρει υπηρεσίες και στα Νοσοκομεία, τα Τελωνεία και τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες. Κατά το 2014, παραλήφθηκαν **1734 υποθέσεις με 4296 δείγματα**. Το ΓΧΚ συνεργάζεται επίσης στενά με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Παρακολούθησης Ναρκωτικών (ΕΚΤΕΠΝ), και το Αντιναρκωτικό Συμβούλιο για την παροχή πληροφοριών για τα είδη των ναρκωτικών που κυκλοφορούν και τους θανάτους από την χρήση ναρκωτικών. Τα τελευταία πέντε χρόνια εντοπίστηκαν **60 νέα συνθετικά ναρκωτικά**. Συγκεκριμένα το 2014 κατασχέθηκε μεγάλη ποσότητα νέων συνθετικών ναρκωτικών περίπου **105 κιλά**, σε σύγκριση με το 2013 που είχαν κατασχεθεί 3,6 κιλά.

4. ΑΞΙΟΠΙΣΤΙΑ ΚΑΙ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η συνεχής εξέλιξη και βελτίωση, είναι σύμφυτη με την λειτουργία ενός δυναμικά εξελισσόμενου οργανισμού, του οποίου η αποτελεσματικότητα και αξιοπιστία αποτελούν θεμελιώδεις προϋποθέσεις σταθερότητας και ανάπτυξης.

Ως αποτέλεσμα των διαχρονικών προσπαθειών του ΓΧΚ, είναι η ταυτόχρονη εφαρμογή δύο συστημάτων διαχείρισης ποιότητας ώστε να είναι εγγυημένη μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση του θέματος. Το ΓΧΚ από το 2002 είναι διαπιστευμένο κατά το διεθνές πρότυπο EN ISO/IEC 17025:2005 από το Ελληνικό Σύστημα Διαπίστευσης (ΕΣΥΔ). Σημειώνεται ότι το ΓΧΚ ξεκίνησε την διαδικασία για την μετάβαση του στο Κυπριακό Φορέα Διαπίστευσης (ΚΟΠΠ), η οποία με βάση τον κανονισμό (ΕΕ) 765/2008 είναι υποχρεωτική και έπρεπε να ολοκληρωθεί μέχρι το τέλος του 2014. Επίσης το ΓΧΚ είναι από τις πρώτες υπηρεσίες στην Κύπρο αλλά και στην υπόλοιπη Ευρώπη η οποία ξεκίνησε το 2005 την εφαρμογή και του Κοινού Πλαισίου Αξιολόγησης (ΚΠΑ), (βλέπε Κεφ. 5.2 παρακάτω).

Με τον τρόπο αυτό, το ΓΧΚ επιτυγχάνει το στόχο του για ολοκλήρωση ενός συστήματος διοίκησης με συνεχή ανάπτυξη και τεκμηρίωση της τεχνικής και διοικητικής επάρκειάς του, μέσα από κοινές διαδικασίες εφαρμογής, ελέγχου, ανασκόπησης και συνεχούς βελτίωσης και με **δείκτες μέτρησης της απόδοσης του**, τόσο για κάθε εργαστήριο του όσο και συνολικά, οι οποίοι αξιολογούνται ετησίως και λαμβάνονται μέτρα βελτίωσης.

5.1 Εφαρμογή του Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας

Μέσα στα πλαίσια της διαπίστευσης, αξιολογείται από τον Φορέα Διαπίστευσης αφενός μεν η εφαρμογή των απαιτήσεων για την διοίκηση και αφετέρου η τεχνική επάρκεια του προσωπικού και του εξοπλισμού του ΓΧΚ, τα οποία συνεχώς επεκτείνονται. Παρέχεται επίσης, η επίσημη και διεθνής αναγνώριση του για διεξαγωγή συγκεκριμένων δοκιμών όπως προβλέπονται από τη νομοθεσία (Εθνική και Ευρωπαϊκή).

Τα επίσημα πεδία εφαρμογής της διαπίστευσης των εργαστηρίων του ΓΧΚ, τα οποία συνεχώς επεκτείνονται, μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα του ΓΧΚ www.moh.gov.cy/sgl και στην ιστοσελίδα του φορέα Διαπίστευσης (Ελληνικό Σύστημα Διαπίστευσης –ΕΣΥΔ)www.esyd.gr και μελλοντικά στην ιστοσελίδα του Κυπριακού Φορέα Διαπίστευσης - ΚΟΠΠ.

Βασικά στοιχεία του Συστήματος Διαχείρισης Ποιότητας (ΣΔΠ) και του προτύπου EN-ISO/IEC 17025:2005 είναι ο ενδοεργαστηριακός (εσωτερικός) και ο διεργαστηριακός (εξωτερικός) έλεγχος και η σχετική τεκμηρίωση τους.

Οι διεργαστηριακοί έλεγχοι, διεξάγονται με τη συμμετοχή των εργαστηρίων του σε διεθνείς κοινές Δοκιμές Δεξιότητας (Proficiency Testing) που οργανώνονται από αρμόδιους προς τούτο εξωτερικούς φορείς με άλλα εργαστήρια της Ευρώπης και παγκόσμια. Η μέχρι σήμερα συμμετοχή και αξιολόγηση του ΓΧΚ ήταν πολύ επιτυχής διαχρονικά. Αυτό εξασφαλίζει αναγνώριση της αξιοπιστίας των εργαστηριακών εκθέσεων που συνοδεύουν τα εξαγόμενα εγχώρια προϊόντα. Επιπρόσθετα, ενισχύεται η συνεχής βελτίωση, η αυτοπεποίθηση, ο ζήλος και η αφοσίωση του προσωπικού.

Κατά το 2014, τα εργαστήρια του ΓΧΚ συμμετείχαν σε σύνολο περίπου **123 δοκιμές** δεξιότητας με **590** περίπου **παραμέτρους** (προσδιορισμούς). Η συμμετοχή σε διεργαστηριακά σχήματα που η αξιολόγηση τους γίνεται με άλλη μέθοδο από αυτή με το z-score κατά το 2014, ήταν σε **27 δοκιμές** για **179 παραμέτρους** (προσδιορισμούς) -Τα δε αποτελέσματα για τους 84 προσδιορισμούς που έχουν ήδη ανακοινωθεί ήταν πολύ ικανοποιητικά.

5.2 Εφαρμογή του Κοινού Πλαισίου Αξιολόγησης (ΚΠΑ)

Το Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης (ΚΠΑ) είναι ένα εργαλείο Διοίκησης Ποιότητας σχεδιασμένο ειδικά για τον Δημόσιο Τομέα, με αφετηρία την αυτοαξιολόγηση της απόδοσής του. Η πρώτη αυτοαξιολόγηση του ΓΧΚ έγινε το 2005 και οι αδυναμίες που εντοπίστηκαν αντιμετωπίστηκαν μέσω εφαρμογής συγκεκριμένου Σχεδίου Δράσης.

Κατά το 2013 το ΓΧΚ συμπλήρωσε την σύνταξη των πορισμάτων και έκθεσης της δεύτερης αυτοαξιολόγησης η οποία ξεκίνησε το 2012 και εκκρεμούσε η ολοκλήρωσή της. Κατά το **2014** το ΓΧΚ συνέχισε να προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για άρση των μη συμμορφώσεων/ αδυναμιών που εντοπίστηκαν κατά την 2^η αξιολόγηση, ενσωματώνοντας τις στις διάφορες διαδικασίες/ λειτουργίες του. Παράδειγμα είναι η αύξηση των δεικτών ποιότητας (KPI's) (οικονομικών, ποιοτικών και διοικητικών κλπ).

Διαχρονικά διαφαίνεται η σωστή εφαρμογή ενός Συστήματος Ολικής Διοίκησης (ΚΠΑ) στο ΓΧΚ, που στόχο είχε την αξιολόγηση του με ένα δεύτερο εργαλείο το οποίο περιλαμβάνει και άλλα μετρήσιμα κριτήρια ποιότητας (πέραν από τα καθαρά τεχνικά τα οποία καλύπτονται από το πρότυπο διαπίστευσης του ISO/IEC 17025), βασισμένα στη σωστή διαχείριση των οικονομικών και ανθρωπίνων πόρων για την καλύτερη απόδοση και εκπλήρωση των στόχων και οραμάτων του.

5.3 Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Ελέγχου (EMAS)

Σημαντικός στόχος για το Γ.Χ.Κ. είναι η διαρκής περιβαλλοντική βελτίωση των δραστηριοτήτων του Γ.Χ.Κ. και καταβάλλονται προσπάθειες ανάπτυξης και εφαρμογής Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και Ελέγχου κατά το πρότυπο {Κανονισμός (ΕΚ) αρ. 1221/2009}. Κατά το 2014 συνεχίστηκαν τα περιβαλλοντικά προγράμματα που αφορούσαν την ανακύκλωση χαρτιού, πλαστικού, γυαλιού, μπαταριών και επικίνδυνων

χημικών και βιολογικών αποβλήτων. Επιπρόσθετα άρχισε η ανακύκλωση λαμπτήρων και μελανιών εκτυπωτών και συνεχίστηκε η προσπάθεια για την εξοικονόμηση ενέργειας και περιορισμό στη χρήση χημικών ουσιών στο βαθμό του επιτρεπτού. Παράλληλα γίνονται συνεχείς προσπάθειες για την υλοποίηση των προνοιών του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για προώθηση των Πράσινων Δημόσιων Συμβάσεων.

6. ΜΗ ΥΛΟΠΟΙΗΘΕΝΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ/ ΕΡΓΑ

Εντός του 2014 τα παρακάτω δεν κατέστη εφικτό να πραγματοποιηθούν:

- Κάποιες παράμετροι σε αναλύσεις ρυπαντών τροφίμων, νερών και καλλυντικών δεν μπόρεσαν να καλυφθούν από το ΓΧΚ, λόγω έλλειψης ανθρώπινου δυναμικού. Αυτές οι παράμετροι δεν συμπεριλήφθηκαν στους προγραμματισμένους ελέγχους αλλά παραμένουν υποχρεώσεις προς την ΕΕ. Παρόλα ταύτα καλύφθηκαν άλλες παράμετροι στη βάση προτεραιοποίησης του κινδύνου με στοχοθετημένους ελέγχους.
- Αρκετά αστυνομικά τεκμήρια δεν αναλύθηκαν λόγω έξαρσης εγκλημάτων και έλλειψης ανθρώπινου δυναμικού.
- Η κτηριολογική ανάπτυξη για το νέο κτήριο του ΓΧΚ δεν προχώρησε παρ' όλων ότι ετοιμάστηκε κτηριολογική μελέτη από το 2007 αξίας £500,000. Παρόλα αυτά, η Διεύθυνση του ΓΧΚ συνεχίζει τις προσπάθειες της για ανεύρεση άλλων εφικτών τρόπων προώθησης του έργου (π.χ. σταδιακή υλοποίηση του έργου) και ανάληψη του έργου από εξωτερικό επενδυτή. Παρ' όλες τις προσπάθειες παραμένει η ανάγκη για μεταστέγαση του ΓΧΚ για λόγους ασφάλειας και απόκτησης εκσυγχρονισμένου κτηρίου που να ανταποκρίνεται στις σύγχρονες απαιτήσεις εργαστηρίων. Σημαντικό είναι το γεγονός ότι το ΓΧΚ έχει ήδη χρησιμοποιηθεί ως Κέντρο Εμπειρογνομosύνης από την ΕΕ για την Περιφέρεια Ανατολικής Μεσογείου, αλλά λόγω έλλειψης χώρου δεν έχει τη δυνατότητα περαιτέρω ανάπτυξης.
- Η προώθηση της αναδιοργάνωσης του ΓΧΚ και η συμπλήρωση των 11 θέσεων Χημικών (Α9) (παρόλον ότι υπάρχει ανάγκη συμπλήρωσης 22 νέων κενών θέσεων) εκκρεμούν διότι παγοποιήθηκαν το Δεκέμβριο του 2011 μετά από απόφαση της Βουλής. Για αυτές τις θέσεις, ενώ ολοκληρώθηκε η διαδικασία γραπτών εξετάσεων και η εργασία των Συμβουλευτικών Επιτροπών, εκκρεμούν ενώπιον της Επιτροπής Δημόσιας Υπηρεσίας (ΕΔΥ).

7. ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ-ΥΛΟΠΟΙΗΣΗ ΣΗΜΑΝΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ & ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Το Γενικό Χημείο του Κράτους το 2014:

- Με τα εφαρμοζόμενα προγράμματα ελέγχου οδηγήθηκε με μεγάλη αποτελεσματικότητα στον εντοπισμό ακατάλληλων τροφίμων και άλλων προϊόντων στα κρίσιμα σημεία ελέγχου (π.χ. εισαγωγή), με αποτέλεσμα την παρεμπόδιση της εισόδου τους στην Κυπριακή αγορά και κατ' επέκταση στην ΕΕ. Με τον τρόπο αυτό παρεμποδίστηκαν μεγάλες παρτίδες λαχανικών, ψαριών, ακατάλληλων ξηρών καρπών, λαχανικών, ψαριών και άλλων τροφίμων με εκτός ορίου συγκεντρώσεις.
- Κατάφερε, παρ' όλη την οικονομική στενότητα με μειωμένο τον προϋπολογισμό του, να επεκτείνει τον επίσημο έλεγχο καλύπτοντας νέες παραμέτρους όπως:
 - Βιοφαινόλες στο ελαιόλαδο
 - Γλυκοζίτες (stevioside και rebaudioside A) σε φύλλα 'Στέβιας' - παρακολούθηση συγκέντρωσης της 'Στέβιας' στη διάρκεια της ανάπτυξης του φυτού
 - Άρωμα καβουρδίσματος σε ξηρούς καρπούς για τελωνειακούς σκοπούς
 - Μετουσιωτικές ουσίες (Βενζοϊκό Δενατόνιο, Ισοπροπυλική αλκοόλη και Μεθυλαιθυλοκετόνη) σε φωτιστικό οινόπνευμα
 - Ζωϊκό DNA για νοθεία σε Κρεατοσκευάσματα
 - Γενετικά Τροποποιημένοι Οργανισμοί σε Ζωοτροφές

- Νέες ουσίες φυτοφαρμάκων στα τρόφιμα
- Νέες ουσίες αναβολικών στεροειδών σε Συμπληρώματα Διατροφής
- Ουσίες προτεραιότητας σε απόβλητα τριτοβάθμιας επεξεργασίας
- Προσδιορισμός τολουολίου, βενζολίου, χλωροφορμίου και ξυλενίων σε μαρκαδόρους
- Νέα συνθετικά ναρκωτικά και κλωστική κάνναβης

- Ανταποκρίθηκε άμεσα και αποτελεσματικά σε διατροφικές και κυρίως περιβαλλοντικές και άλλες κρίσεις κατά το 2014 όπως:

- Εκτίμηση επικινδυνότητας και αξιολόγηση των επιπτώσεων από την κατανάλωση πόσιμου νερού συγκεκριμένων κοινοτήτων οι οποίες παρουσιάζουν μακροχρόνια υπερβάσεις στις αποδεκτές τιμές θεικών, νατρίου και χλωριούχων
- Εκτίμηση επικινδυνότητας στην περίπτωση δύο κοινοτήτων της επαρχίας Λάρνακας, στις οποίες παρατηρήθηκαν κατ' επανάληψη αποκλίσεις από την παραμετρική τιμή του αλουμινίου του πόσιμου νερού
- Εκτίμηση επικινδυνότητας νερού γεώτρησης το οποίο χρησιμοποιείται για την εμφιάλωση και πώληση πόσιμου νερού, λόγω υψηλής συγκέντρωσης νιτρικών - εισηγήθηκε την αποφυγή της χρήσης της με βάση την «αρχή της προφύλαξης»
- Πρόταση διορθωτικών μέτρων/ ενεργειών σε περιπτώσεις υπερβάσεων στην συγκέντρωση του μαγγανίου σε δείγματα πόσιμου νερού μικρών κοινοτήτων, του αλουμινίου σε μερικές περιπτώσεις σε πόσιμο νερό, καθώς και μη φυσιολογικής οσμής σε κάποια εμφιαλωμένα νερά.
- Πρόταση διορθωτικών μέτρων/ ενεργειών στην περίπτωση παρουσίας Πολυκυκλικών Αρωματικών Υδρογονανθράκων (PAHs) στο πόσιμο νερό των κοινοτήτων Αλάμπρας, Αγίας Βαρβάρας και Πέρα Χωρίου Νήσου
- Συμμετοχή στη διερεύνηση της επιβάρυνσης του φράγματος της Γερμασόγειας από πυρκαγιά σε γειτονικό υποστατικό.
- Άμεση αντιμετώπιση δειγμάτων περιβαλλοντικής ρύπανσης σε φράγματα και λίμνες και παροχή έγκαιρων αποτελεσμάτων στις Αρμόδιες Αρχές
- Αναγνώριση νέων συνθετικών ναρκωτικών ουσιών που κυκλοφόρησαν για πρώτη φορά στην ΕΕ και υποθέσεις με κλωστική κάνναβη της οποίας έχει επιτραπεί η καλλιέργεια για πρώτη φορά

- Με το συστηματικό μικροβιολογικό έλεγχο των θαλασσιών νερών στα πλαίσια του προγράμματος για τη «Γαλάζια Σημαία της Ευρώπης» που διεξάγεται στο ΓΧΚ τα νερά κολύμβησης της Κύπρου τα τελευταία χρόνια ήταν από τα καλύτερα της Ευρώπης από μικροβιολογικής άποψης.

- Με την εργαστηριακή στήριξη της Εθνικής Φρουράς για τον έλεγχο πυρομαχικών επιτεύχθηκε η διενέργεια ουσιαστικού ελέγχου κατά το 2014.

- Με την υπογραφή πρωτόκολλου συνεργασίας μεταξύ του ΓΧΚ και της Αρμόδιας Αρχής για τον Ιατροτεχνολογικό Εξοπλισμό (ΙΕ) του Υπουργείου Υγείας, άρχισε τον έλεγχο της επιτήρησης της αγοράς του ΙΕ για την εφαρμογή της σχετικής Εθνικής και Κοινοτικής Νομοθεσίας.

- Συμμετείχε στην αποστολή σημαντικών αναλυτικών δεδομένων του τα οποία και συμπεριελήφθησαν σε σχετικές γνωμοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Αρχής Ασφάλειας Τροφίμων (EFSA) για την επαναξιολόγηση προσθέτων, υπολειμμάτων κτηνιατρικών φαρμάκων και άλλων ρυπαντών τροφίμων.

- Σε συνεργασία με το Ερευνητικό και Εκπαιδευτικό Ινστιτούτο Υγεία του Παιδιού (ΕΕΙΥΠ), στο πλαίσιο του έργου “EU MENU” της EFSA, υλοποιεί από τον Δεκέμβριο 2014, την πρώτη επίσημη εθνική παγκύπρια έρευνα για τη διατροφή των Κυπρίων, από την βρεφική

ηλικία έως 74 ετών, με τίτλο: “Εθνική Έρευνα για τη διατροφή του πληθυσμού της Κύπρου (National Dietary Survey Lot 1 & Lot 2)”. Στόχος είναι η εναρμονισμένη συλλογή στοιχείων κατανάλωσης τροφίμων σε όλα τα Κράτη Μέλη της ΕΕ για σκοπούς έκθεσης του πληθυσμού σε τοξικούς και άλλους παράγοντες, και θα διαρκέσει μέχρι το 2020.

- Στα πλαίσια του παραπάνω έργου της EFSA αναπτύχθηκε το προσδιοριστικό μοντέλο «*Improrisk*» για την εκτίμηση κινδύνου μέσω τροφής σε ατομικό επίπεδο του πληθυσμού. Συγκεκριμένα πραγματοποιήθηκε εκτίμηση κινδύνου της έκθεσης του Κυπριακού πληθυσμού (εφήβων) σε μόλυβδο, κάδμιο και υδράργυρο και τα αποτελέσματα παρουσιάστηκαν σε διάφορα συνέδρια.

- Συμμετείχε, μέσα από την αποστολή σημαντικών αναλυτικών δεδομένων του, στην αξιολόγηση και δημοσίευση σε έγκριτα επιστημονικά περιοδικά των αποτελεσμάτων πολυετών πανευρωπαϊκών ερευνών: α). της Βιοπαρακολούθησης του ανθρώπου στην Ευρώπη, β). της Βελτίωσης της ποιότητας του αέρα εσωτερικού χώρου στα ευρωπαϊκά σχολεία, με την ταυτόχρονη έκδοση Οδηγού για βελτίωση της ποιότητας του εσωτερικού αέρα σε σχολεία, και γ). της αθροιστικής και σωρευτικής εκτίμησης κινδύνου των φυτοφαρμάκων (τριαζολών) μέσω τροφής.

- Ολοκλήρωσε με επιτυχία τρία (3) μεγάλα ερευνητικά έργα χρηματοδοτούμενα από το ΙΠΕ, και συμμετείχε σε άλλα οκτώ (8), από τα οποία τα τέσσερα (4) στο σύνολο τους χρηματοδοτήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Αρχή Ασφάλειας Τροφίμων (EFSA) και τα άλλα τέσσερα (4) από την ΕΕ.

- Εκπόνησε 12 πιλοτικά ερευνητικά προγράμματα χρηματοδοτούμενα από το Υπουργείο Υγείας, εκ των οποίων το ένα συνεχίζεται και το 2015.

8. ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΓΧΚ/ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΣΤΟΧΩΝ

Το ΓΧΚ ανταποκρινόμενο στις συνεχείς επιστημονικές εξελίξεις και νέες απαιτήσεις της ΕΕ, καθώς και τις διάφορες κρίσεις (διατροφικές/ περιβαλλοντικές κ.α.), προσπαθεί και ανταποκρίνεται επάξια σε αυτές τις προκλήσεις. Έτσι αναθεωρεί, εκεί όπου ενδείκνυται (κυρίως σε κρίσιμες και έκτακτες ανάγκες του Κράτους), τους προγραμματισμούς και στόχους του έχοντας ως κινητήρια δύναμη για την υλοποίηση αυτών των στόχων το ευσυνείδητο προσωπικό του (μόνιμο, εναλλάξιμο, έκτακτο και με σύμβαση), το οποίο εργάστηκε κατά το 2014 με υπέρμετρο ζήλο και επαγγελματισμό, συνέπεια και υπευθυνότητα.

Οι απαιτούμενοι εργαστηριακοί έλεγχοι ολοένα και διευρύνονται με την εφαρμογή νέων οδηγιών/κανονισμών και απαιτούνται πιο ευαίσθητες μέθοδοι για ορισμένες παραμέτρους.

Με βάση τα πιο πάνω το ΓΧΚ έθεσε τους πιο κάτω μελλοντικούς στόχους:

- ❖ Την συνεχή βελτίωση των υπηρεσιών του και την όσο το δυνατό καλύτερη ανταπόκριση στις αυξανόμενες απαιτήσεις ελέγχου στα πεδία των τροφίμων, νερών, περιβάλλοντος, καταναλωτικών αγαθών, ναρκωτικών και άλλων αστυνομικών τεκμηρίων.
- ❖ Την ολοκλήρωση της αναδιοργάνωσης και την εδραίωση της βιωσιμότητας του ΓΧΚ με μόνιμο επιστημονικό προσωπικό σε οργανικές θέσεις.
- ❖ Την περαιτέρω ενίσχυση του συντονισμού με τις Αρμόδιες Αρχές και αξιοποίηση όλων των δυνατών μορφών συνεργασίας για καλύτερη αλλά και λιγότερο δαπανηρή κάλυψη απαιτήσεων του επίσημου ελέγχου.

- ❖ Την επέκταση και υποστήριξη στοχευμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων προς τους συνεργαζόμενους φορείς αλλά και προς τον Ιδιωτικό Τομέα που να ενισχύουν τον καθοδηγητικό ρόλο των αρχών και την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των επίσημων ελέγχων.
- ❖ Την επέκταση της δικτύωσής του με Ευρωπαϊκά Κέντρα Αριστείας και Ερευνητικά Κέντρα/ Οργανισμούς.
- ❖ Την περαιτέρω ενίσχυση του Συμβουλίου Ασφάλειας Τροφίμων (ΣΑΤ), της απαιτούμενης εμπειρογνωμοσύνης για την εκτίμηση κινδύνου και της καλύτερης αξιοποίησης των αποτελεσμάτων από τους επίσημους ελέγχους.
- ❖ Την παραπέρα προώθηση της εφαρμοσμένης έρευνας, με ταυτόχρονη απορρόφηση κονδυλίων από την ΕΕ (το ΓΧΚ έχει ήδη απορροφήσει €120,000 από την ΕΕ και €125,000 από το Ίδρυμα Προώθησης Έρευνας για εφαρμοσμένη έρευνα για το 2014 και συνολικά από το 2004 απορρόφησε €5,767,892).
- ❖ Την προώθησή του ως Κέντρο μεταφοράς Εμπειρογνωμοσύνης/ Τεχνογνωσίας σε Εθνικό, Περιφερειακό και Ευρωπαϊκό επίπεδο.
- ❖ Την προώθηση της έναρξης ανοικοδόμησης του νέου κτηρίου του ΓΧΚ σε 2-3 φάσεις, και
- ❖ Τη συνεχή προώθηση της αξιοπιστίας του, διαφάνειας και ανταπόκρισης του σε κρίσεις για τη διατήρηση της εμπιστοσύνης του κάθε Κύπριου, και κατ'επέκταση Ευρωπαϊού Πολίτη, προς το ΓΧΚ.